

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.

За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.

Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Предсједника Нашег Министарског Савјета а на основу чл. 225. тачка 6 Закона о устројству војске, производимо:

у чин пјешадиског потпоручика, свршеног питомца војничке школе, Милована Мијушковића.

Наш Министар Војни, Предсједник Министарског Савјета, нека изврши овај указ.

Цетиње 20. маја 1913. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Предсједник Министарског Савјета,
Генерал-ађутант, бригадир, сердар
Јанко Вукотић с. р.

ПРАВИЛА

ЗА

државне стипендисте у средњим школама (богословској и учитељској школи и држ. гимназијама)

Члан 1.

Сваки стипендиста унапријед се обавезује, да ће се у свему придржавати одредаба, које прописују ова правила.

Члан 2.

Државна стипендија не може се давати за средње школе на страни, којих има у Црној Гори.

Члан 3.

Министарство Просвјете и Црквенијех Послова извјештава почетком сваке школске године управе средњих школа, коликом сумом новца располаже за стипендије за сваку од ових школа у тој школској години.

Члан 4.

Управе одмах по томе објављују натјечај на стипендијска мјеста с условима, под којима се може добити стипендија.

Члан 5.

Сваки ученик, који жели добити стипендију, треба да у одређеном року поднесе управи:

а) школско свједочанство прошле школске године, односно увјерење о потоњем оцјењивачком року с успјехом: *први ред с одликом*;

б) увјерење о имовном стању с назначењем, колико плаћа порезе и дације;

в) љекарско увјерење, да је здрав.

Члан 6.

Професорски збор изабира између молилаца најбоље по успјеху и владању, а најсиромашније ученике. При једнаким условима имају прече право синови погинулих или онеспособљених у рату. Избор се шаље Министарству Просвјете и Црквенијех Послова на потврду.

Члан 7.

Стипендисте у богословско-учитељској школи и државнијем гимназијама не смију у оцјењивачким роковима имати ни из једног предмета оцјену мању од „добро“, а из владања мање од „врло добро“, а стипендију одрже.

Члан 8.

Управе су дужне водити надзор над стипендистима подручне им школе, и, чим опазе, да који стипендиста не испуњава услове чл. 7., извјестити професорски збор, који одлучује у смислу одредаба чл. 7., хоће ли се томе ученику стипендија суспендовати, или одузети.

Ако се одлучи, да се ученику стипендија одузме, расписује се по претходном одобрењу Министарства Просвјете и Црквенијех Послова нов натјечај на упражњено стипендијско мјесто.

Ако се, пак, ученик, коме је стипендија до наредног оцјењивачког рока, поправи, томе ће се накнадно издати задржани дио.

Члан 9.

Стипендију могу добити ученици богословско-учитељске школе и гимназије, а она не може бити већа од 30 перпера мјесечно за прва четири разреда гимназије, и од 50 перпера за богословско-учитељску школу и више разреде гимназије. Првијенство на веће стипендије имају ученици старијих разреда.

Члан 10.

Стипендисте немају право на стипендију од 1. јула до 1. септембра.

Члан 11.

Сваки стипендиста у богословско-учитељској школи дужан је по свршеним наукама понудити држави своје услуге, и остати у државној служби, за коју се спремао, онолико година, колико је стипендију уживао; а ово вриједи и за гимназисту, кад сврши више школе, па било то да их сврши као државни стипендиста или о своме трошку.

Ко се не би хтио примити државне службе, за коју се спремао, дужан је исплатити држави цио новац, који је на његово школовање утрошио.

Ово вриједи и за сваког онога, који изгуби стипендију, или ипак сврши школовање, или се ода другом којем позиву.

Прелазна наређења

Члан 12.

Ако би садашњи стипендисте богословско-учитељске школе и виших разреда гимназије жељели, да добију стипендију према чл. 9. ових правила, морају се за то наново према овим правилима кандидирати.

Члан 13.

Ова правила ступају на снагу, кад буду објављена у званичном листу, и тијем престају важити досадашња правила о државним стипендистима, у колико се односе на ученике богословско-учитељске школе и државних гимназија.

П. Бр. 722.

Цетиње, 22. маја 1913. год.

Министар
Просвјете и Црквенијех Послова
М. М. Мијушковић

ПРАВИЛА

ЗА

државне стипендисте, који се школују на страни

Члан 1.

Сваки стипендиста дужан је унапријед се обавезати, да ће се у свему придржавати одредаба, које прописују ова правила.

Члан 2.

Државна стипендија не може се издавати ни за какву школу на страни, која би постојала у Црној Гори.

Члан 3.

Министарски Савјет крајем сваке школске године одређује, колико ће се стипендиста послати на страну, за које струке, и колика је сума новца за ту сврху намијењена; а Министар Просвјете и Црквенијех Послова извјештава о овоме Просвјетни Савјет најдаље до 15. јула сваке године.

Члан 4.

Просвјетни Савјет одређује како количину стипендије за поједине струке, тако и мјеста, у која ће се стипендисти шаљати, па то доставља Министру Просвјете на одобрење.

Члан 5.

Пошто се од Министарства Просвјете и Црквенијех Послова добије потврда, Просвјетни Савјет расписује натјечај, и објављује услове, под којима се стипендије могу добити.

Члан 6.

Сваки, који жели добити стипендију, треба да у одређеном року поднесе Просвјетном Савјету:

а) школско свједочанство о свршеној до тада школи, или односно увјерење о потоњем испиту;

б) увјерење о имовном стању с назначењем колико плаћа пореза и дације; и

в) љекарско увјерење, да је здрав.

Члан 7.

Просвјетни Савјет изабира између молилаца оне, који су најбољи по успјеху и владању, а у исто доба и најсиромашнији.

Првијенство ће имати они, који су по школи старији.

При једнаким условима имају прече право синови погинулих, онеспособљених у рату.

Имена изабраних кандидата за стипендије Просвјетни Савјет саопштава одмах Министарству Просвјете и Црквенијех Послова на потврду, па се иза тога објављују у званичном листу.

Члан 8.

Сваки стипендиста дужан је изучавати само ону стручну школу или факултет, за који му је стипендија дата, а не може промијенити ни мјесто школовања без одобрења Министарства Просвјете и Црквенијех Послова. Ко се о ово огријеши, изгубиће стипендију.

Члан 9.

Да се стипендија одржи у стручним школама, које нијесу у рангу факултета, и предавања су на српском језику, стипендисте морају у оцјењивачким роковима имати из сваког предмета оцјену најмање „добро“ а у владању „врло добро“; они стипендисте, који се уче на страном језику или на вишим школама у рангу факултета, дужни су имати најмање задовољавајући успјех.

Члан 10.

Сваки стипендиста дужан је шаљати Министарству Просвјете и Црквенијех Послова извјештаје о редовним оцјењивачким роковима, семестралним колоквијама из главних предмета, или прописаним испитима.

Ови извјештаји морају бити потврђени школским властима.

Члан 11.

Стипендиста, који не испуни услове чл. 10., за први пут добиће од Министарства опомену; па ако и после тога у одређеном року не одговори, таквом ће се стипендија одузети.

Од овога се за првих шест мјесеца ослобођавају стипендисте, који слушају предавања на страним језицима.

Члан 12.

Стипендија не може бити мања од 60, ни већа од 160 перпера. Величина се стипендије одређује према врсти школе, је ли виша или мања, и према мјесту, у коме ће се стипендиста учити.

Члан 13.

Сваком стипендисти издаје се из државне касе путни трошак до мјеста, где ће се учити, и тако исто и навраћ, кад се по свршеним наукама буде враћао у Црну Гору. Исто тако и за вријеме школовања, кад се по одобрењу Министарства Просвјете и Црквенијех Послова премјести из једног мјеста у друго.

Стипендисти се даје путни трошак за повратак у отаџбину у случају доказане болести.

Члан 14.

С одобрењем Министарства Просвјете и Црквенијех Послова може стипендиста доћи својој кући за вријеме љетних ферија али у томе случају не добија путног трошка ни за долазак ни за повратак.

Члан 15.

Поред одређене стипендије добија стипендиста новац: за школарину, испитне таксе и промоцију.

Члан 16.

Сваки стипендиста по свршеним наукама дужан је држави понудити своје услуге, и остати у државној служби, за коју се спремао, онолико година, колико је стипендију уживао.

Ко се не би хтио примити државне службе, за коју се спремао, дужан је одмах исплатити држави цио новац, који је на његово школовање утрошио.

Ово исто вриједи и за оне стипендисте, који су стипендију изгубили, па ипак довршили школовање, или су се одали другом којем позиву.

Члан 17.

Стипендиста, којему држава не даде службу, за коју се спремао, најдаље за шест мјесеца од дана, кад је школу свршио, сматра се слободан од свију обавеза предвиђених чл. 16. ових правила.

Члан 18.

Ова правила ступају на снагу, кад у званичном листу буду објављена, и тијем престају важити све одредбе досадашњих правила за државне стипендисте, у колико се односе на оне, који се уче на страни.

П. Број 723.

Цетиње, 22. маја 1913. год.

Министар
Просвјете и Црквенијех Послова
М. М. Мијушковић

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њено Краљ. Височанство Књагинђа Наталија отпутовала је са Књажевићима у италијанско морско купатило Сан Розоре.

— У уторак је имен дан Његовог Величанства Краља Грчког Константина, Цар Константин и Царица Јелена, прослављен у овдашњем грчком посланству. У 11 сати прије подне било је у манастирској цркви благодарење, на коме је био Његово Величанство Краљ Господар, а потом је грчки посланик г. Евгенијадес примио честитања. Од стране Двора на честитању је био шеф дворске војне куће и маршал Двора, а од стране Његовог Краљ. Височанства Краљевића Престољонашљедника ађутант г. Врбица. На честитању је био и Његово Краљ. Височанство Књаз Петар.

Цетиње, 25. маја

Повраћају се редовне прилике за нашу отаџбину, за све балканске краљевине. У Лондону је потписан прелиминарни мир са Турском. Удружене војске под предвођењем својих Врховних Команданта, балканских Краљева, учиниле су велико дјело: ослободиле су прекограничну браћу и Балкан очистиле од остатка петвјековне владавине мрака.

Црна Гора, која је прва потегла мач из корица, може га сада спокојно вратити у исте, свјесна да је своју дужност извршила сјајно, свој задатак испунила славно. Наш мач, који је кроз пуних пет вјекова водио борбу за слободу и под Ловћеном свијао гнијездо освете за Косово, нека се с поносом одмара, јер је народни дуг враћен, а домовина проширена и појачана. Остварена је вјековна чежња: браћа под Турском су ослобођена. Задовољена је жива потреба опстанка мале и сиромашне Црне Горе. Има сада он чега да живи, добила је добре основе за будућност. Њени основи

неће више бити приморани да се потуцају по далекој туђини да траже зараде. Све што је нужно за живот њихов и њиховијех далеких потомака наћи ће од сада на домаћем огњишту. Ево им у оквиру проширене домовине плодних насељених земаља, сочних пасишта за стоку, разних блага и богатства природе, која једва чекају да их такну многобројне вриједне руке, па да се поставе темељи благостању појединаца, народа и државе. Велики дио тих иманања припада држави, која ће их дијелити правично, по нарочито донесеном закону. Нити ће ко имати сувише, нити ко премало. Не осјећа се на име сада толика потреба од земље, колико од радне снаге. Зато би ова потоња учинила највишу штету себи, па по томе и својем народу, кад би поново ходила у иностранство да се тамо за туђи рачун сатире тражећи злехуду зараду. Краљевска Влада већ је приступила са много озбиљности рјешавању питања о насељавању и подјели државног земљишта у новодобијеним крајевима. Она ће, колико је то могуће у оваквим мучним приликама, свијем силама трудити се да га ријеши брзо и правично. Увјерена је да је чекање тешко.

Рат је био мучан и, што је природно, оставио је за собом многоврсне невоље. Народна су средства исцрпена. Ко је што имао, примио је на жртву отаџбини. Овакви велики рат разрушио би темеље привредне моћи и богатих народа. Добитци су лијеви и драгоцјени, ма да су нам, без наше кривице, окрњени. Неволје су особито сад, у пријелазу у ово ново срећно доба, осјетне, и тешко је наћи начин и средства да се одмах отклоне. Средства су тако скромна или их никако и нема за први рад. Добро схватајући своју тешку дужност у оваквим приликама, Краљевска Влада је све предузела да их набави. Ради олакшања оскудице у народу час пријелази се приступити грађењу нових путева и отварању великих радова. По могућности притећи ће се у помоћ онијема, који буду добили земљу, а не буду имали никаква средства да отпочну рад. Чекати је тешко, али стрпљење сад бива кријепљено општим увјерењем, да смо ушли у ново доба и послје толиких мука стекли погодбе за поуздано развиће наше привредне моћи.

Србија и Бугарска

(Телеграфски извјештаји)

Рад на споразуму

Биоград, 22. маја. — У бугарско-српским односима наступио је преокрет тако, да се може рећи, да је осигурано мирно рјешење спора на основу правичности у интересу очувања балканског савеза. Бугарска је под пресијом прилика, наговора и ефекта, које је учинило Пашићево извјешће, најпослије попустила у питању ревизије уговора и у часу највеће затегнутости, удеишен је као пошљедњи покушај мирна споразума састанак Пашића и Гешова. Састанак је имао бити још у петак или суботу. Иницијатива за тај састанак дошла је из Софије, али Пашић није хтио поћи прије, него се увјери, да тај састанак може донијети плода. Спалајковић, који је прошле недеље био у Биограду, посјетио је Гешова, чим се вратио у Софију и у суботу је добио од Гешова, како се тврди, увјерење, да је Бугарска спремна пристати на ревизију уговора.

Обавјештен о томе, Пашић је кренуо у недељу у 1 сат послје подне посебним возом у пратњи секретара министарства у Цариброд и стигао је тамо у 8 сати на вечер. Истовремено стигли су у Цариброд

посебним возом из Софије Гешов, Спалајковић, Тошев и бугарски посланик у Риму Ризов, познати искрени пријатељ балканског савеза, који је раније дуље времена живио у Србији и који је показао помирљиве тенденције и пригодом недавног проласка кроз Биоград.

Конференције политичара трајале су од осам до једанаест сати у ноћи, нашто су се министри одмах повратили тако, да је Пашић стигао у Биоград у 2 сата послје подне.

Обједолађени комунике каже: да су се оба министра споразумјела у томе, да се министри предсједници Бугарске, Србије, Грчке и Црне Горе састану у сврху споразума између њих у свим питањима, која интересирају савезнике. Овај позитивни резултат сматра се овдје као знак, да је споразум могућ и да је отклоњена опасност сукоба.

И прије било је гледиште Србије и Грчке да се спорна питања ријеше на састанку свих првака савеза, а сада пристала је и Бугарска на то. Овај састанак значаје покушај, да савезници сами без интервенције трећих и без арбитраже ријеше питање, у чему је дакле усвојено српско гледиште. Састанак ће бити на Балкану, а не у Петрограду. Није познато још ни мјесто ни дан састанка, али свакако ће састанак бити ових дана, јер се мора извршити прије демобилизација, коју желе велесиле и исти савезници.

Ситуација је данас таква, да Бугарска, пристајући на овакви састанак, пристаје у начелу на сразмјерну и праведну диобу, напушта уговор и спремна је трансигирати. — На ноћашњем састанку, кад је свршио таквим резултатом, свакако је морало доћи до стварног споразума између Гешова и Пашића, јер је овај то тражио, па је сигурно добио утисак, да ће бити у главном задовољена српска начела о диоби, која је, како је било ријешено у министарској конференцији, пред полазак, Пашић сасвим јасно и несумњиво изложио.

Пред свој полазак у Цариброд Пашић је примио грчког посланика, који је донио поруку и захтјеве грчке владе да је она у свему споразумна са Србијом. Успјех састанка Пашића са Гешовом у Биограду је поздрављен највећим задовољством.

Биоград, 23. маја. — О детаљима резултата састанка Пашића и Гешова још се ништа позитивно не дознаје. Новинарима је Пашић изјавио само то, да се постигао споразум за укупни састанак, а о детаљима територијалне врсте није се говорило. О мјесту састанка још се ништа не зна, те се спомиње Биоград и Солун, али обзиром на тешкоћу пута црногорског министра тврди се, да ће састанак бити вјероватно Скопље, најближем Црној Гори. Вијећања министара према мишљењу у владиним круговима неће дуго трајати и неће бити дуље од четири-пет дана. Тек ако не би био постигнут никакав резултат, пренијела би се вијећања у Петроград. Овдје се ипак надају да ће успјети споразум без потребе посредовања трећих. Побуђује само највећу неугодност и забринутост појачана кампања бугарске штампе послје састанка министара, на коју кампању данашња српска штампа у једном дијелу одговора опомињући владу да се не да увући у дуге преговоре, које намјештају Бугари, само да добију времена и сконцетришу војску. Некоје новине позивају владу да одмах прогласи анексију окупираних земаља, али трезнији политичари изјављују да ова мјера може бити само крајње средство, када већ по све изицезне могућност споразума

и када треба да се стави Бугарска пред одлуку о рату или попуштању. Још већу забринутост побуђује вијест коју потврђује у кратку и данашња „Самоуправа“ да је претпрошле ноћи један батаљон бугарске пјешадије са нешто топова прешао код Штипа границу српске окупационе територије, заузе једну доста важну стратегичку позицију. Пошто српске чете имају наређење да на сваки начин избегавају сукобе и борбе са Бугарима, командант српски позвао је Бугаре да се повуку, што они нијесу хтели. Обавијештен о томе, Пашић је наредио да се за сада не предузима ништа, а српски посланик Спалајковић је протествовао код бугарске владе против поступања Бугара, тражећи да се повуку. „Самоуправа“ каже у чланку, којим жестоко полемисхе са полузваничним бугарским листом „Миром“: и ако се савезници солидарисали са Бугарима кад ови продужили рат ради Једрена, и ако је Турска већ онда била пристала да преда осталим савезницима Јањину и Скадар, ипак Бугари сада неће да се солидаришу са савезницима, када су ови тражили измјене прелиминара. Ово је несавезнички и нелојално. На преговоре о гомилању српске војске, каже „Самоуправа“ да Србија као самостална држава не треба никога да пита за дозволу за кретање своје војске, али одбија подвалу да кани напасти Бугарску. За то нема Србија данас никаквих потреба, али се Србија мора да спреми за сваку евентуалност, јер Бугари уводе неке чудне маније, нападајући савезнике, потискујући их оружјем са позиција и не хтијући признати неутралне зоне. Они шаљу агитаторе који буне свијет против савезника на њиховом земљишту и вичу на прогоне, те су ти агитатори кажњени. Најжалосније је то, да у часу, док на нарочити позив из Софије Пашић иде у Цариброд да мирно преговара за рјешење спорова, бугарска војска напада српске позиције. Не оптужујемо још бугарску владу, јер знамо правити разлику између ње и држање појединих бугарских органа, али Србија која неће сукоба, браниће се ако буде нападнута.

Још прије четири-пет дана циркулисао је у вишим војним круговима глас да је на Овчем Пољу бугарска војска напала Србе и заметнула борбу, у којој је била потиснута и да је било на српској страни до осамдесет рањених и погинулих, али се проверити та вијест још не може, јер влада није хтјела никако да прије покушаја мирног рјешење алармира свијет вијестима о сукобима.

Од важности је вијест да је приликом Пашићевог пута на недељни састанак истовремено с њиме дошао у Ниш један сепаратни воз са југа, да је Пашић са путницима тога воза пола сата разговарао, да су они чекали док се Пашић из Цариброда не поврати и да су опет имали дуљи састанак с њиме и прексјутра отпутовали на југ. Држи се да су у томе возу биле неке високе војне и политичке личности српске из Скопља и грчке из Солуна и Атине.

Данас послје подне је држано министарско вијеће, које се бавило резултатима Пашићевог састанка са Гешовом и одлучило даље кретање.

Биоград, 24. маја. — Штампана и јавност још нијесу обавијештене о правој ситуацији и исходу Гешова и Пашића. Биљеже се најсупротније вијести. Док једни листови јављају да састанак није довео ни до каквог стварног резултата, други, као „Правда“, тврде да су Бугари у главном пристали

на српске захтјеве. Сви пак листови наваљују на владу да предузме све кораке да онемогући отежање рјешења и да затражи од Бугарске одговор на пошљедњу ноту. „Пиемонт“, који потоњих дана захтијева да се на просто анектирају освојене земље, данас поставља алтернативу: или пристанак Бугарске на ревизију, или анексија. Међу народним посланицима опажа се жива первоза и агитација у корист брзе акције. Нарочито самосталци праве притисак на владу. Новине доносе изјаве владиних народних посланика, који наглашавају потребу да влада пази да не буде преварена и изиграна. Самосталски „Одјек“ пише: „Нико више од нас не жели мирно рјешење, али нико више не страхује да данашња дипломатска акција не компромитује сјутрашњу војну акцију, ако већ до ње буде морало доћи. Рат треба избјегавати, и нико га у Србији не проповиједа,“ али га у могу хтјети Бугари, који не дијеле наша гледишта ни о савезу, ни о поштовању споразума, и које себе упоређују са Турском, заборавајући да је Турска уједињавала један сав народ, а на Балкану има их више, и да ће се остали борити против бугарског завојевања. Ми не смијемо учинити ништа да рат изазовемо, али и ништа што би га пројудиирало на нашу штету. Није Србији главно да Гешов пристане на разговор на извјесној основи, коју Србија предлаже. Да ли ће Гешов имати срчаности да прими ту основицу једину праведну и да ли ће Пашић имати одважности да земљи отворено каже опасност од дугих преговора, ако је за њих добијен само начелни пристанак?“

Непријатан утисак чине вијести из Софије о оставци Гешова и о преговорима да се у Бугарској дође до реконструкције кабинета на коалиционој основи. Разумљиво је настојање Гешова де позивом првака других странака подијели одговорност, али из тога се никако не може разабрати, да ли треба дијелити одговорност за попуштање или рат. На сваки начин криза бугарске владе одложиће састанак шефова влада за толико колико Бугарској буде потребно.

Прејучерашњи инцидент код Штапа, гдје су Бугари пријешли ријеку Брегалницу заузеви важну позицију, свршио се тако да су се на поновне позиве и посредовања у Софији бугарске групе повратиле, али је значајно да вијест јављена из Софије да су српске трупе евакуисале Штип овдје не оповргавају, напротив вијест се незванично потврђује. Ово евакуисање изазива чуђење и нагађања. Према неким гласовима евакуација је учињена ушљед стратегичких војних разлога. Поводом пријелаза Бугара у српску зону, „Самоуправа“ пише, да то није допуштено и мора изазвати немиле сумње. Понављање таква понашања у данашњим приликама може довести даље него се може жељети. Упозоравајући бугарску владу на пошљедице „Самоуправа“ каже: претпостављамо да у Софији не желе обрте који могу да наступе, и упозоравајући на то, скидамо одговорност за евентуалне пошљедице.

Биоград, 24. маја. — До сада је још једнако непознато када ће да буде састанак министара савезника, јер из Софије нема обавјештења. Овдје је због тога знатна нервозност. Најозбиљније новине кажу да брзина рјешења Бугарске зависи једино од Краља Фердинанда, који, ако хоће, може питање кабинета брзо или споро рјешити. Неизвјесност која траје даје повода фантастичким гласовима о сукобима на границама. Некоје новине чак јављају о правим биткама код Пирота,

код Штипа, Велеса, Ђевђелије са стотинама и хиљадама мртвих. Међутим и код иностраног и војног министарства и из Скопља најодлучније поричу, да је у опште било икаквог оружног сукоба и влада је подузела мјере да спријечи ширење таквих аларамних ријести. — Како дознајемо, попуштање Штипа то јест повлачење једнога батаљона српскога, учињено је било из стратегиских разлога, не хитајући изазвати отпором сукоб још онда када су бугарске чете прешле Брегалницу и успјеле заузимајући позиције обишав Штип. — У питању преговора са Бугарском исто је тако потпуно неизвјесност; и у новинама и међу политичарима круже разне верзије. Данас једни тврде да је Пашић ипак могао разабрати да Бугарска попушта, уступајући тражење територије, ако се Србија обавезе да предузме већи дио турскога дуга. Према другој врзији, Бугарска би евентуално пристала на уступање ако Србија пристане на подржавање и отварање бугарских школа и црквених организација у Македонији. Међутим све те верзије потичу више од разних формула за споразум, које се лансирају или које се са треће стране предлажу савезницима, а чини се да владе нијесу још пребродиле ни само принципијелно питање о ревизији. Овдје међутим трају министарске конференције, као и посјете страних посланика, који сваки час долазе информирати се о положају. У јавности се много коментирају састанци Пашића, Хартвига и грчкога посланика. — Јутрос је дошао из Софије и Тошев, али се још не зна да ли је донио какву поруку. Прошле ноћи пропутао је Данев, али је учинило веома неугодан утисак што се ни овога пута, када се спомиње његово име у вези са рјешавањем спора, није хтио састати ни са једним од српских политичара, него је цијело дуго вријеме чекања воза остао у вагону. — „Политика“ јавља да се већ пријавило 25.000 добровољаца из нових крајева. — Генерал Живковић, који се опоравио, предузео је опет команду четврте армије. — Принц Ђорђе ставио са на расположење ратном министарству и поћи ће у Скопље. — Из Штипа јављају да је онамо дошла маса бугарских комита, које води бивши министар Љапчев.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Књижевни оглас. Др. Јов. Ст. Кујачић, из Биограда објављује: „Превео сам чувено дјело славнога Лава Толстоја: „У чему је моја вјера?“ — па сам по жељи многих својих пријатеља и познаника одлучио, да то најважније философско дјело великога писца предам нашој читалачкој публици у српском преводу. Да би дјело што прије угледало јавност и у српском лијепом руху, то се овим обраћа нашим читаоцима, да ме у овоме подухвату помогну својом претплатом. Књига је већ дата у штампу, изићи ће око 15 штампаних табак, а стоји 3 динара. Скупљачи претплатника добијају 25% од скупљене претплате, а сами претплатници књигу 15% јефтине од назначене цијене. — Како ће од пријављених претплатника зависити количина штампаних примјерака, то овим молим г.г. скупљаче и претплатнике, да похитају са својом претплатом, коју могу шиљати: преводиоцу (Биоград, Крунска ул. 61), свима књижама у Србији, српским и хрватским ван ње, и г. Кости Трајковићу, студенту права на Биоградском Универзитету. — Најуљудније молим све српске и хрватске књижевне и политичке листове, да изволе прештампати овај оглас.“

Конгрес балканских новинара. Г. Иван Иванић, који сада путује по Грчкој, покренуо је у атинском „Акрополису“ мисао, да се у Атини одржи први конгрес балканских новинара. Предсједник грчке владе примио је у два маха г. Иванића, који је посјетио и многе грчке новинаре.

Проневјера у „Матици Српској“. Као што је познато, у „Матици Српској“ у Новом Саду извршена је проневјера. Том приликом проневјерено је 400.000 круна. Проневјерење је извео главни блајник

„Матице“ Лаза Манојловић, а помагач му је био надкњиговођа Аркадије Марковић, за кога је у току расправе доказано, да је од проневијереног новца добио 26.000 круна. Манојловићу су за вријеме истраге пронашли да је душевно болестан, те је у болници и преминуо тако, да је земаљској правди умакао. Марковић је на против након проведене расправе осуђен на 4 године тамнице, против које осуде је апелирао. Сегединско позивно судиште снизило је ову казну Марковићу на 2 и по године, но он се није задовољио ни са овим ријешењем, већ се жалио на врховно судиште (курију), које је ових дана најзад изрекло осуду, потврдивши у цјелости пресуду сегединскога суда. И тиме је коначно ова жалосна афера довршена.

Међународни савез жена. Новинарска секција главног одбора међународног савјета жена (Coneil of Women) имао је свој годишњи скуп 12. маја у Хагу у Холандији. На скупштини је била позвана од стране Српкиња г-ђа Делфа Ив. Иванићка, члан те исте секције и потпредсједница српског народног женског савеза, но пошто она лежи тешко болесна у Грчкој, то Српкиње нијесу биле заступљене на овоме скупу.

Најближи задатак

„Н. Времја“, говорећи о учешћу дипломатије у ратовима у другој половини прошлога вијека, констатира да је у свим тим ратовима дипломатија побједиоца непосредно са дипломацијом побјеђеног очу-очи рјешавала све спорове. Ни у ком од тих ратова дипломатија побједиоца није допуштала трећој држави да се мијеша у њеним односима са побјеђеним; *ни у једном случају није предавала свој народ, да му суди туђи суд.* Савским друкчије се завршују ратови кримски, руско-турски и сада балкански. У кримском рату Русија је у дугој борби уступила само једну тачку, али што није уступило руско оружје, уступила је дипломатија руска. Рат 1877.—78. био је побједоносан, ипак је руска дипломатија предала Русију на милост европском суду. *„Побједиоци на бојном пољу љетворили су се у оптужене пред европском дипломацијом. Оно што је било извојевано за Русију и за Словенство мачом и крвљу, било нам је одузето пером и мастилом“* — констатије велики орган руског народа, па наставља:

„Сада се понавља скроз и скроз иста историја. Балкански савезници разбили су на бојном пољу непријатеља, — и, као ми назад четврт вијека, претворили су се у оптужене. Што су они извојевали крвљу, отима им се разговорима и простим пријетњама. Руска дипломатија са своје стране показала је исту психологију као и г. 1879. и 1856. Она се по обичају страши сјенка, ствараних страшним ображењем.

„На срећу зло још није довршено и још се много може спасти. Паника, коју су биле навеле на Европу ратне припреме Аустро-Угарске, почиње пролазити. Свакоме је очевидно, да Аустрија није у стању, да пређе од пријетња на дјело. Тако се може опријети њеним незаконитим захтјевима, без страха од заплета, осим писмених. Држи-мо, да главна улога у новој фази балканског питања мора припасти Русији.

„Црна Гора по заузимању држава, у том броју и Русије, одступила је од Скадра. За ово покорење државама Црна Гора мора бити награђена. Ко може изустити једне ријечи против тога захтјева? Србија да угоди настојању јевропске дипломатије одступила је од јадранског приморја, које је оружјем заузела. За то она по справедливости мора бити широко награђена обезбјеђеним трговинским изласком на Јадранско Море.

„Руска дипломатија у том обзиру дужна је, да извојује најкрупније резултате још и за то, што ће Русија, како изгледа, морати у свој-

ству арбитра ријешити спор српско-бугарски. Чим се потпуније задовоље законити захтјеви Србије у Арбанији и на Јадранском Мору, тим ће се лакше ријешити српско-бугарско разногласје у Македонији.

„Аустро-Угарска, убједивши се у безнадежност својих пријетња, и бесплодност наоружења, поново прибјегава другом већ употребљеном начину. Потичући македонско питање, она ради да изазове други бугарско-српски рат. Ова безбожна замисао њој је пошла за руком г. 1885 у критичном часу јужнога Словенства. Напорима српских и бугарских патриота, како изгледа, послје тога био је тај спор ријешен на научним основима. Сада се обновља на основу ратних успјеха, а Аустрија покушава, да га ражеже у други Кајинов рат. На једној и на другој страни српско-бугарске границе има људи, који хотимице или нехотице раб-тају по аустријском програму на јавну погибел и Србије и Бугарске. Руске је дипломатије права благородна и благородна задаћа, да предупреди несрећу. Та се задаћа још може постићи. Зато ће се руској дипломатији опростити много погрешака“.

† Епископ жички Сава Дечанац

У петак, 17. маја о.г. у 3:20 сати ујутру, замијенио је овај свијет вјечним епископ жички Сава Дечанац.

Епископ жички Сава умро је у Чачку, у својој епископској резиденцији, у 82 године свога живота.

Пок. епископ Сава рођен је 1831. год. у селу Гњежданима, у Рогозници, у новопазарском округу, недалеко од косовске Митровице. Родитељи су му били Марта и Димитрије Бараћ из врло угледне, имућне и велике породице Бараћ, која је бројала по 60 чељади у задрузи.

Крштено име епископу Сави било је Ђорђе; основно знање добио је у манастиру Високих Дечанима, послје чега, 1854 год., ступи у монашки чин, добивши име Сава.

2. марта 1855. год. митрополит рашко-призренски Мелентије рукоположи Саву за јерођакона у Дежеви, а за јеромонаха 5. марта исте године у цркви Св. Петра, на утоку Дежеве у Рашку код Новог Пазара, у којој су цркви крштени Стеван Немања и његови синови.

И ако је тим рукоположењем млади јеромонах Сава могао да врши све свете тајне и обреде, ипак као калуђер Дечански није имао још права и одобрења, које даје дечанско братство, да може вршити дужности дечанског духовника у српском народу ван околине Високих Дечана, по Старој Србији и Македонији, а на име: да носи по народу старе крсто-ве и светиње, да проповиједа Христову вјеру, љубав и братску слогу, да исповиједа и т. д. Но млади јеромонах Сава, својим поштем животом, савјесним духовничким радом и необичном предапошћу своје позиву, убрзо је стекао то право и, заслуживши повјерење свога братства, походио је сва већа и знатнија мјеста од Биограда до Софије, и од Сарајева до Скадра и Солуна. Његове заслуге за Српство на овоме путу неоцијениве су.

Јеромонах Сава, видјећи да је дужност калуђера дечанског веома узвишена и да је за тај позив потребно веће знање, дође у Биоград и упише се за ученика богословије 1861. г. Он је тада био у Биограду први богослов Старо-Србијанац.

Сршивши богословију врло dobrим успјехом, јеромонах Сава врати се у Стару Србију и као учитељ у Пећи подигне основну школу на ону висину, на којој је она била у Краљевини Србији. Друге школске године број ђака порастао је од 80 на 200.

Са ријетким одушевљењем јеромонах Сава вршио је дужност проповједника у манастиру Патриршији, гдје иду као својој најближој цркви пећски Срби, који нијесу били чули црквене ријечи и проповиједи од давних времена.

Тежећи за што већим образовањем, Сава напусти Пећ, и поред свих наваливања пећских Срба да их не оставља, оде у Русију у Кијеву, гдје је 1878. год. свршио је Кијевску Духовну Академију са степеном кандидата богословља.

По свршетку Духовне Академије, Сава се врати у Ст. Србију и у Призрену отвори православну богословију, у дивној згради, коју је подигао и поконио Српству велики просвјетни добротвор Сима А. Игуманов, Призренац. У њој је пок. епископ Сава био први ректор и професор.

Због тадашњих гоњења и убијања Срба у Турској, Сава је морао напустити Призрен и прећи у слободну Србију, гдје је проносио крст дечански и проносио српско име по свима мјестима и крајевима. Али је Сава показао, да умије да влада и сабљом, и у првом и другом српско-турском рату 1876. до 77. год. учествовао је као командант усташа дежевско-ибарских, а у рату с Бугарском као командант II добровољачког одреда.

Послије свршетка српско-турског рата, кад се у Берлину 1878. године рјешавала судбина Балкана, архимандрит Сава (који је 5. маја те године био произведен за архимандрита), као пуномоћник српског народа из Ст. Србије и Македоније, са хиљадама потписа и печата послао је је Берлинском Конгресу петицију, да се те покрајине присаједине са ондашњом Књажевином Србије. Али се та праведна молба српског народа из Ст. Србије и Македоније није могла остварити све до данашњег дана, када је храбра српска војска у овоме рату побједоносно освојила те старе српске земље и покрајине.

Послије 1878. год. архимандрит Сава хтио се вратити у Ст. Србију, али су га пријатељи од тога одвратили и он је остао у Србији, гдје је постављен за члана ужицке а потом нишке консисторије, у коме га је положају 1883. год. затекао и избор за епископа нишког.

Пок. епископ Сава написао је и неколико ваљаних књига, од којих помињемо „Садашње жалосно стање Ст. Србије и Македоније“, „Судбина Дечана, њихов значај за Словенство и Православље“, студија „О Призрену“ и тако даље.

Он је написао и књигу „Владалац и Народ“, у којој је изнио крунисање владалаца још из старог завјета па до владалаца у православној цркви закључно до цара Николе II 1896. год.

Поред тога, пок. епископ Сава написао је масу дивних епископских посланица, које су пуне духовне садржине и прожете српским родољубљем.

Пок. епископ Сава био је један од најдостојних наших црквених великодостојника и највећих родољуба. Он је мирно умро, јер је доживио да види освешћено Косово и ослобођено потлачено Српство.

Колики је пок. Сава био родољуб, види се из тога, што је све своје имање, покретно и непокретно, које износи на 200.000 дин., оставио на просвјетне и добротворне цијељи.

Нека је слава и вјечан спомен у српском народу пок. епископу Сави Дечанцу, великом српском добротвору! Бог да му душу прости!

За словенске интересе

У Петрограду је прошле седмице била изванредна скупштина петроградског одјела Свјетосавског Националног Савеза, посвећена текућим словенским пословима. У дворани нијесу могли наћи мјеста сви, који су жељели, да чују извјештаје о узнемиравајућим питањима, и многи су се морали повратити. Предсједвао је генерал М. С. Андреев. Послије говора А. И. Бажанова, Д. Н. Вергуна и А. А. Башмакова била је донесена шљедеча

Резолуција

Признајући:

1) да се у лицу православнога словенско-јелинског савеза родила нова политичка велика сила, која замјењује распануту Турску — Балкански Савез, који је довршио дјело, започето Русијом, ослобођења европских хришћана од турског јарма;

2) да се у сагласју са нашим националним историјским зајетима потпуно слаже учвршћење и процвјетање Балканског Савеза са даљим растом моћи и славе Русије;

3) да су напротив скорашњем држању европских држава према Словенству херојски подвизи Балканског Савеза били дочекани изванредним саучешћем са стране свих европских народа, изузимајући Нијемце и Јевреје, који данас преовлађују први на политичком а други на финансијском пољу;

4) да за постигнуће своје тежње, поменути елементи, незадовољни словенским успјесима, раде да унесу сјеме раздора у Балкански Савез, којом сврхом потичу сваког појединог савезника против осталих, настојећи да пружи Аустрији могућност, да се користи главним плодовима херојских подвига Словена и Грка;

5) да је на задовољство Аустрије највише оштећена мала Црна Гора, која је била принуђена, на жалост, и активним учешћем руског мини-

старства иностраних дјела, да пре- да на расположење Јевропе пред- мет вјековних чежња црногорског народа — град Скадар.

Петроградски одјел Сверусијског Националног Савеза држи, да је руско министарство иностраних дје- ла дужно, да напегне све дипло- матске напоре како своје тако и тројног споразума: 1) да подржи у садашњем историјском моменту интересе Балканског Савеза; 2) да се мирно раздијели међу савезни- цима турска оставштина; 3) осо- бито да се справедливо територи- јално надокнади оштећеној Црној Гори. А руски народ је дужан не- престано да има на уму предсто- јећу велику опште-јевропску борбу, и да се непрестано без одмора за њу припрема, да би он, када куцне судбоносни час, не уступајући ни за јоту у својој сили и моћи, мо- гао, испунивши свој историјски по- зив и коначно утврдивши самостал- ност рођене му словенске браће, без препрека водити своју драгу отаџбину по путу славе и величине.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Отпутовали. У сриједу су са Цетиња отпутовали за Србију три артиљериска официра, г. г. мајор Љубиша Љубишић и капетани прве класе Милош Банићевић и Драгутин Блашковић, који су из Ср- бије били за вријеме рата додијељени нашој војсци. Они су дошли у нашу земљу почетком ове године и били су за све вријеме рата на позицијама према Скадру, када су се одликовали у сваком погледу, ради чега су и стекли опште симпатије. Уважавајући њихов ревносан рад, Његово Величанство Краљ Господар, који их је за све вријеме њихова боравка у нашој војсци обасипао милостиво пажњом, при њиховом поласку у суботу их је задржао у Двору на ручку, а у уторак их примио у опрштајној аудијенцији, када их је због њиховог заслужног рада и одлико- вао. Мајору г. Љубишићу даривао је Данилов орден трећег степена и сребрну медаљу за храброст, а капетанима г. г. Банићевићу и Блашковићу Данилов орден четвртог степена и сребрне медаље за храброст. При томе их је Краљу од Ср- бије препоручио такође за одликовање. У част ових ревносних официра прије стонишко грађанство приредило им је у „Гранд Хотелу“ опрштајну вечеру, а у недељу у вече наши официри, коју је сво- јом посјетом удостојио и Његово Краљ. Височанство Књаз Петар.

За све вријеме свога боравка у нашој земљи официри братске Србије произвели су како у војсци, тако и у свима круго- вима грађанства најљепши утисак, те су почев од највишег мјеста свуда редом пред- сретани општом пажњом, чему је свје- док и њихов срдачан испраћај са Цетиња.

Својим прилежним и савјесним радом у војсци, гдје су на деликатном и тешком послу при опсади Скадра вршили своју дужност са пуно прегора и самопожрт- вовања, освјетлив образ и себи и војсци којој припадају, као и одмјереним др- жањем и лијежим опхођењем у грађанству оставили су најљепше успомене, те им, при повратку у отаџбину, и ми желимо срећан пут и гајимо најљепше наде, да ће и будућим својим радом служити на корист и понос своје отаџбине и српског имена као ово до сад.

Скупштина Ц. Читаонице. Од управе Цетињске Читаонице о годишњој скуп- штини примамо овај извјештај: Ушљед изванредних прилика, у којима се земља налазила за вријеме рата, редовна го- дишња скупштина друштва Цетињска Читаоница није се могла држати у ври- јеме одређено правилима, те се иста др- жала 18. маја ов. год. Скупштина је била посјећена доста добро. Извјештаји упра- вни примљени су одобравањем. У упра- ву друштва изабрани су: за предсједни- ка М. Ковачевић, за потпредсједника др. Шкерковић, за секретара Љ. Гломазић, за књижничара М. Јовановић, за благај- ника Перо Почек, за економа М. Томо- вић, за одборнике: Ђакон Иво Калуђе- ровић, др. М. Иличковић, и за замјенике: Перо Калуђеровић и Владимир Новосел; у надзорни одбор: Вуко Вулетић, Јован Хајдуковић и Ристо Андрић.

Примјери родољубља на Приморју. Риједак је примјер родољубља и преда- ности дужности какав су показали Ср- би лекари и болничарке на Приморју српском за вријеме зимњих дана и борба под Скадром и послје тих борба. Сви војни лекари 11 српских болница у Дра- чу обољели су радећи напорно око 1000 болесних и рањених војника. Сви су се

разбољели од пјегавог туфуса и били су из реда у смртној опасности. Ипак тек послје изласка српске војске из Драча, пошли су и они да траже себи лијека: др Симић и др Кошша у Србију, др Сима Петровић и др Ђорђе Сибир на Крф, гдје су и сад на лијечењу и лијечи их лекар Хрват, др Радослав Чубелић из Црквенце у војној болници у Грчкој. На острву Крфу налази се болесна од пјегавог тифуса и жутице и г-ђа Делфа Ив. Иванићка, потпредсједница српског народног женског савеза, која је прва од Српкиња још почетком децембра прошле године похитала на Приморје и три мје- сеца лијечила болесне и рањене српске војнике под Скадром, у Љешу и Драчу. Она је најтеже болеснике прикупила у свој дом у Драчу и лијечећи их добила тифус, од кога болује још од марта. Болничарка Милева Тодоровић, учитељи- ца из Кормана, пала је у Драчу болесна, похитала у Крф на лијечење и чим се опоравила мало, наставила његовати бо- лесне српске лекаре на Крфу. Лекари у Љешу: потпуковник др Јордан Стајић, др Кецимановић добровољац из Босне, др Андрија Јовановић радили су у бол- ницама све док нијесу пали тешко боле- сни и принуђени били вратити се својим домовима.

Парастос. Друштво Цетињска Читао- ница држаће сјутра, 26. о. м., у Влашкој Цркви у 11 сати прије подне парастос својим погинулим и умрлим члановима: командиру Павлу Пламенцу и бригадном барјактару Перку Вукотићу, као и Петру Дрецу и Божини Бацановићу.

† **Милорад Ј. Бакић.** На глас о обја- ви рата турској царевини похитали су сви синови Црне Горе из иностранства у милу им домовину, да оружјем у руци stanu на браник отаџбине. Тако је до- шао у Црну Гору и Милорад Јевремов Бакић, студент кадетског корпуса у Ру- сији, па је учествовао у знаменитом о- кршају на Бардањолту код Скадра и по- казао се тада као храбар војник. По свр- шетку ратних операција повратио се Милорад у Русију да настави школова- ње. Изнурен дугим бсрављењем у логору и од војничких напора, јако је ослабио, те је у Одеси подлегао болијести и умро 23. ов. мјесеца. Нека Бог даде утје- хе ожалошћеним родитељима и родбини а умрлом младом црногорском ратнику рајско насеље.

Годишња скупштина. Сјутра, 26. о. м., сазвана је годишња скупштина Црквено- Пјевачког Друштва „Његош“, која није могла бити раније због ратних прилика. На њој ће се поднијети извјештај о раду друштвеном и извршити избор нове у- праве. Право гласа имаће само они чла- нови, који су измирили чланарину.

Читуља. Пишу нам: У Плаву преминуо је 16. о. м. Алекса Милутиновић-Беговић, поштанско телеграфски чиновник, рођен 1861. г. у Д. Загарачу. У ранијем црно- горско-турском рату пок. Алекса учество- вао је као петнајестогодишњи младић и том приликом се тако показао, да је одликован медаљом за слободу и храб- рост. По свршеном рату 1879. г. ступио је у државну службу у поштанско-теле- графску струку. Од то доба службовао је непрекидно све до своје смрти. Смрт га је изненадно затекла у Плаву, гдје је у току овог рата као поштанско-теле- графски чиновник, послје ослобођења овог мјеста, постављен био. Из пажње према покојнику његов надлежни мини- стар послао је нарочитог изасланика на погреб његов како би се постарао око достојне сахране пок. Алексе. Покој му души!

ТЕЛЕГРАМИ

Софија, 22. маја. — Са надлеж- ног мјеста се тврди, да је кабинет већ у суботу поднио оставку због држања Србије, али криза ће тек наступити кад се Данев поврати. Краљ је синоћ примио неколико шефова опозиције.

Биоград, 22. маја. — Састанак четири министра предсједника биће у Солуну у току идуће недеље. Краљ је примио јуче Пашића у аудијенцији, која је трајала читав сат. — „Правда“ доноси да је вр- ховна команда наредила да се пу- ште на слободу ратни заробљеници.

Беч, 22. маја. — „Мил. Рундшау“ изјављује, да су гласови пуштени кроз штампу с обзиром на аферу Редлову о оставци шефа генерал- ног штаба Конрада, као и коман- данта Прага, ђенерала Гизла, без сваке основе.

Беч, 22. маја. — Вијест, да је Шуковски, консул руски у Прагу, у-

мијешан у Редлову аферу, потпуно је неоснована.

Софија, 22. маја. — Краљ је при- мио браниоца Једрена Шукри па- шу и дуго се с њим шетао у парку.

Биоград, 22. маја. — Принц Ђор- ђе вратио се из Француске.

Атина, 22. маја. — Званично се саопштава да се дошло до спора- зума у погледу неутралне линије, која ће раздвајати грчку и бугарску војску.

Беч, 23. маја. — Министар пред- сједник Лукач поднио је данас цару оставку мађарског кабинета.

Париз, 23. маја. — Пишон, отвара- јући сједницу финансиске комисије, пожелио је добродошлицу изасла- ницима. Прва сједница биће 27. маја.

Беч, 23. маја. — Посланик Ву- котић поднио је у парламенту ин- терпелацију, којом тражи да седигне затварање аустро-црногорске гра- нице.

ОГЛАС

Јеврем Зељов Вујовић из Лијеве Ри- јеке, отпутовао је отрагу неколико вре- мена у Јужну Америку и никако се није јављао својој фамилији.

Моли се свако ко би што знавао о поменутом, да обавијести ово Министар- ство.

Број 885. Из канцеларије Краљ. Ми- нистарства Иностраних Дјела, 20. маја 1913, Цетиње. 1,1

ОБЈАВА

Дана 26. маја т. г., у канцеларији ове управе, одржаће се јавна лицитација на- бавке 500 (пет стотина) кубних метара дрва за огрјев овога Завода, а за 1913 и 1914 годину.

Позивају се сви они, који би вољни били учинити поменути закуп издавања огрјева, да се пријаве означеног дана тачно у 8 сати прије подне, кад ће лицитација отпочети, донијев кауцију од 1000 перпера у готовом новцу, сигурном јем- ству или залози.

Односни уговор о каквоћи огрјева и другим условима може се добити на про- читање сваког дана за вријеме канцела- ријских часова.

Број 166. Из канцеларије Управе Цен- тралног Казненог Завода, 30. априла 1913, Подгорица. 2,2

Приватни огласи

СТЈЕЧАЈ

Упражњена су при Барском Друштву два мјеста шефа желез. станице.

Кандидати не могу бити млађи од 30 ни старији 50 од год.

Имају поднијети Главној Дирекцији Бар- ског Друштва у Бару своје свједоче, да су обављали овог рода службу при дру- гим жељезницама и морају познавати срп- ски као и један од страних језика: францу- ски или италијански.

Молбе се имају упућивати Гл. Дирек- цији Барског Друштва у Бару, код које ће се и утаничити евентуални услови при- мања у службу.

При једнаким условима црног. пода- ници имају првијенство.

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЈА БАРСКОГ ДРУШТВА — БАР. Р. 88, бр. 121, 1,3

ОБЈАВА

На основу чл. 25. „Прав. вар. општина“, а с по- зивом на одборску одлуку од 17. ов. мј., број 1283, ставља се до знања заинтересованим, да ће управа општине вар. Подгорице јавним лицитацијама уступити све контрате закупа општ. такса од 1. јуна до укључно 31. децембра 1913 го- дине понудиоцима највећих — односно најнижих цијена, ако ове буду повољне.

Лицитације ће се одржавати у канц. потписате управе у означеним данима и часовима са овим редом:

- 1) 27. маја од 9—12 сати пр. подне, издавање хљеба сиротињи;
- 2) 27. маја од 3—6 сати послје подне, освјет- љење нове и старе вароши;
- 3) 28. маја од 9—12 сати прије подне, монопо- лисане артикле;
- 4) 28. маја од 3—6 сати послје подне, увозна такса на страну вође;
- 5) 29. маја од 9—12 сати прије подне, мјерачка такса;
- 6) 29. маја од 3—6 сати послје подне, увозна такса на страну пиће;
- 7) 30. маја од 9—12 сати прије подне, кланична такса;
- 8) 30. маја од 3—6 сати послје подне, увозна такса на живо и коже;
- 9) 31. маја од 9—12 сати прије подне, увозна такса на страну робу 1^о;
- 10) 31. маја од 3—6 сати послје подне, чистоћа пјаче.

Лицитант су дужни прије лицитирања поло- жити кауцију у готово 10% или у непокретности удом потврђено 30% од излицитиране цијене.

Контратски услови могу се виђети у канцела- рији потписате управе свакога дана у канц. ча- совима, а и на дан лицитације.

Број 1283 ех 1913. Из канцеларије управе оп- штине вароши Подгорице, 19. маја 1913., Под- горица. Р. 212, бр. 123, 1,1

ОБЈАВА

о избору општинскијех одборника и њиховијех замјеника за варош Цетиње

Објављује се грађанству општине ва- роши Цетиња, да ће се у смислу чл. 15. закона о уређењу варошких општина, избор општинскијех одборника и њихо- вијех замјеника на Цетињу, а за трого- дишњу периоду која наступа, извршити у просторијама Цетињске Читаонице на дан 9. јуна ове године од 9—12 прије и од 2—5 сати послје подне.

По члану 179. Устава за Краљевину Црну Гору, у вези с чл. 33. закона о уре- ђењу варошких општина, право гласа- ња при општинскијем изборима има сва- ки пунољетни црногорски држављанин, који, уз друге законске услове, плаћа дацију или порезу, а ко то своје право може употребити на Цетињу гореозна- ченог дана, може се видјети из списка, бирача, који ће се, у смислу члана 36. закона о уређењу варошких општина, изложити пред општинскијем домом на 15 дана пред изборима.

Ако у списак случајно не би био уве- ден неко, ко има право бирања, има се на основу чл. 32. поменутог закона при- јавити на вријеме Управи Општине варо- ши Цетиња, како би се у списак накнад- но могао увести.

К. Бр. 1289.—В.—1913.—601.

Цетиње, 20. маја 1913. г.

Управа општине вароши Цетиња,
Предсједник,
Т. Милошевић.

Р. 195, бр. 126, 1,3

НА ЗНАЊЕ

Браћи, рођацима и пријатељима чиним на знање, да ћу у недељу 26. овога мјесеца, у 10 сати прије подна пред овдашњом капелицом, држати парастос моме никад непрежаљеноме оцу

† **ЈОВАНУ РАДУЛОВИЋУ**

који је погинуо на Широчки Вис у мјесецу но- вембру 1912 године.

Цетиње, 24. маја 1913 г.

Ожалошћени:
БУРО Ј. РАДУЛОВИЋ
са осталом родбином.

Р. 53, бр. 124, 1,1

ПОМЕН

У недељу 2-ог јуна у 10^{1/2} сати прије подне даваћемо парастос у Влашкој цркви, нашим јуначки погинулим друговима, у рату 1912. и 1913. године, у Луарзу, Ши- рочком Вису и Тарабошу.

Водницима:

† **Иву М. Дубовичанину** и
† **Раку Абрамовићу.**

Десеч. приправницима:

† **Ђуру И. Ивановићу** и
† **Васу П. Вуковићу.**

Редовима:

† **Божу М. Дубовичанину**, † **Саву И. Перишићу**, † **Машуту Вукмировићу**, † **Јовану Радуловићу**, † **Јовану Ке- љевићу**, † **Ђукану Бакићу**, † **Ђуру Стојановићу**, † **Андрију Вушуровићу**, † **Ђорђији Докнићу**, † **Радовану Мар- ковићу** и † **Јошу Вујовићу.**

Цетиње, 25. маја 1913. год.

У име чете:

командир варошке чете, потпор. **Данило Пајовић**; водници: **Лазар Абрамовић**, **Мар- ко Зачиранин**; заступ.: **Васо Радовановић**, **Саво Барац.**

Р. 98, бр. 125, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Поводом смрти нашег никад непрежа- љеног оца, односно свекра и ђеда

† **Божа Перова Ђурашковића**

дугогодишњег чиновника при Апелацио- ном Суду у Александрији (Египту), који 28. септембра прошле године, у 59 години свог живота погину у битци при Широч- кој Гори.

Овај тешки губитак лакше сносимо у толико, што је покојник ипак имао ту срећу, да сад свој живот жртвује отаџ- бини, као и 1876. када пребоље рану задо- бивену у битци на Фундини.

Овим сматрамо за своју особиту дуж- ност, да благодаримо свима друговима, пријатељима и познаницима покојниковим у Црној Гори и ван ове, а нарочито онима из Египта на топлим изјавама саучешћа.

Цеклин, 15. маја 1913 г.

Ожалошћени: у име породице син **Стево**
Р. 111, бр. 120, 1,1

Б. Ђурашковић.